

[Aksel Møller.]

ning, hvis de overhovedet vil tage den opgave op i byen, som det er at påtage sig rådmandsstillingen. Det kan ikke være det politiske livs mening, at man med en sådan bestemmelse på forhånd vil afskære en lang række mennesker muligheden for at deltage aktivt i deres egen bys styre. Jeg mener, at demokratiet, folkestyret, har brug for mennesker af alle slags, også dem, der ønsker at bevare deres private beskæftigelse, samtidig med at de deltager i bystyrets arbejde, og der skal, forekommer det mig, ikke være nogen bestemmelse, der virker således, at man er nødt til at tage en ringere mand til en højere stilling indenfor bystyret i stedet for en bedre kvalificeret mand, som afskæres derfra ved, at man nu har gjort denne opgave til en lønnet opgave, der forudsætter, at privat beskæftigelse ikke kan have ved siden af.

Der er fremsat det argument, at når man efterhånden er nået op på 26 stående udvalg, er det nødvendigt, at byrådet forenkler og rationaliserer. Men denne udvej står det jo Aarhus og enhver anden kommune, der har fået for mange stående udvalg, frit for at følge. Selv den højtærede indenrigsminister vil næppe afvise at approbere en vedtægt, der går ud på, at man begrænser antallet af stående udvalg. Ingen vil vel nægte at afvise et forslag, der går ud på, at man lægger nogle af opgaverne sammen, således at antallet af udvalgspladser bliver færre.

Endelig forekommer det mig, at den fremgangsmåde, som her er bragt i forslag, vil føre til, at flertal og mindretal i byen kommer til at dele ansvaret for administrationen, for magistratsmedlemmerne skal jo vælges ved forholdstalsvalg af byrådet. Borgmesteren regnes vel for det ene magistratsmedlem, og i den givne situation vil socialdemokraterne altså få borgmesteren plus 2 rådmænd, og jeg går ud fra, det konservative folkeparti vil få 2. Det vil altså rent faktisk sige, at denne ordning fører til, at selve ansvaret for den daglige administration fordeles på flertal og mindretal således, at en af de sider, som er de væsentligste i demokratiet, ikke kan komme til udfoldelse, nemlig det klare forhold mellem opposition og ansvarlig regeringsmagt.

Nu er der naturligvis al mulig grund til at håbe, at selvom den her foreslåede bestemmelse vedtages, og man altså indfører en magistratsordning i Aarhus, er der endnu en lang udvikling tilbage, før det ender i det samme, som den københavnske magistratsordning er endt i. Den er nemlig efterhånden

et mønster på en politisk ordning, som er så uheldig, som den overhovedet kan blive.

Jeg har derfor den opfattelse, at hverken den i lovforslagets § 1 foreslåede affattelse af lovens § 8, stk. 2, eller det stillede ændringsforslag om bestemmelsens affattelse bør vedtages. Jeg har denne opfattelse, fordi jeg ser, at der herudaf vil komme en udvikling, som vil føre til, at flere og flere magistratsordninger vil blive forlangt indført i vore byer, at flere og flere folkevalgte bliver kommunale embedsmænd, idet de indtager rådmandsstillingerne, og at flere og flere mennesker afskæres fra at deltage direkte i deres bys styre, enten fordi man forlanger af dem, at de skal påtage sig et arbejde, der ikke er foreneligt med bevarelsen af deres egen borgerlige beskæftigelse, eller fordi magistratsordningen simpelthen afskærer dem fra som almindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer gennem udvalgsarbejdet at være i direkte og levende kontakt med hele livet i byen og i bystyret.

Hvidberg: Jeg vil gerne have lov til i tilslutning til ordføreren for mit parti, det ærede medlem hr. Victor Larsen, og i modsætning til min ærede partifælle, det ærede medlem hr. Aksel Møller, at anbefale den ændring i Aarhus' styreform, som her er foreslået, anbefale den som efter min opfattelse værende både retsindig og i virkeligheden også nødvendig.

Der har i adskillige år været talt om oprettelsen af en magistrat i Aarhus — der var tale om det allerede før krigen —, og det er jo heller ikke så underligt. Den gamle kommunalordning i Aarhus er truffet under forhold og under en byudvikling, der havde en helt anden karakter end den nuværende. Den gamle ordning blev til, da Aarhus havde 6 000 indbyggere og et budget på ikke over 100 000 kr. Men det er jo en rivende udvikling, der har fundet sted derovre i Jyllands hovedstad, med et vældigt byggeri, også institutionsbyggeri, og mange af de opgaver, som nu påhviler Aarhus, er af en sådan beskaffenhed, at de nærmest må betegnes som havende landsdelskarakter. Det gælder ikke blot universitetet og kulturelle institutioner, f. eks. Aarhus byorkester, men det gælder også hospitalsbyggeriet og andet. Denne udvikling af byen, som har fundet sted ikke mindst fra 30ernes begyndelse, må kræve en anden form for byens styrelse, hvis det folkevalgte element ikke efterhånden skal miste sin indsigt i og sit overblik over det, det giver sig af med. Budgettet er efterhånden blevet meget